

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра інформаційних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 О.Б.Жильцов

« 30 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЦЕНАРНА МАЙСТЕРНІСТЬ

для студентів

рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

спеціальності: 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

освітньої програми 021.00.01 «Ведучий телевізійних програм»

Київ – 2024

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 1243/24
Научелик відділу моніторингу якості освіти

(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
30 серпня 2024

ЗМІСТ

Зміст.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	5
5. Програма навчальної дисципліни	
<i>Змістовий модуль 1</i>	6
<i>Змістовий модуль 2</i>	7
<i>Змістовий модуль 3</i>	
<i>Змістовий модуль 4</i>	
6. Контроль навчальних досягнень	
<i>6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....</i>	9
<i>6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.....</i>	10
<i>6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання .</i>	11
<i>6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання .</i>	11
<i>6.5. Шкала відповідності оцінок.....</i>	12
7. Навчально-методична карта дисципліни «Сценарна майстерність»	13
8. Рекомендовані джерела.....	
<i>Основні.....</i>	14
<i>Додаткові.....</i>	14

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	56
Форма семестрового контролю	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити студентів спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» з основами сценарної майстерності як частини технології аудіовізуального виробництва екранного видовища та телевізійного відеотвору розмовного формату.

Завдання курсу:

- ознайомити зі специфікою сценарних технологій в різних тележанрах та аудіовізуальних форматах;
- визначити базові принципи класичної та сучасної екранної драматургії;
- визначити специфіку роботи сценариста/редактора у різних жанрах телепрограм;
- сприяти оволодінню навичками створення літературної основи майбутніх видовищ, тобто сценаріїв екранних творів різноманітних жанрів;
- сформуванню навички екранного сценарного письма: сценарна заявка, літературний сценарій, синопсис, драматургічна експлікація.

Для засвоєння навчальної дисципліни «Сценарна майстерність» навчальним планом підготовки бакалаврів передбачено 4 кредитів, що становить 120 год., 14 год. – лекції, 42 год. – практичні заняття, 54 год. – самостійна робота, 8 год. – модульний контроль.

Навчальний курс спрямований на формування зазначених нижче загальних та **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»:

ЗК-01	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК-06	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-07	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК-08	Здатність працювати у команді.
ЗК-16	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ФК-02	Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.
ФК-04	Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.
ФК-07	Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.
ФК-08	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
ФК-10	Здатність здійснювати редакторсько-сценарну / продюсерську діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.
ФКУ-19	Усвідомлення психологічних умов та наслідків комунікаційного впливу на аудиторію авторського аудіовізуального твору.

3. Результати навчання за дисципліною

За результатами навчання студент має отримати **програмні результати** освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», а саме:

РН-1	Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної / продюсерської / режисерської / операторської / звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів
РН-5	Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.
РН-6	Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
РН-7	Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.
РН-11	Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру,

	вимоги до особливості роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.
РНУ-21	Вміти здійснювати комунікацію шляхом використання візуальних, текстуальних та аудіовізуальних контентів.
РНУ-23	Розуміти суспільне значення професійної діяльності та відповідальність у створенні та поширенні аудіовізуального твору, знати та організовувати свою діяльність на засадах права, етики, гуманізму.
РНУ-26	Знати основні тенденції розвитку сучасного мистецтва та розуміти його вплив на естетику та виробництво аудіовізуальних творів.
РНУ-27	Знати та застосовувати у практичній діяльності здобутки української та світової науки, культури та мистецтва, розуміти значення ролі особистості у розвитку суспільств та цивілізацій, формуванні ціннісно-світоглядних засад та перспектив.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудіо розрах	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійних робіт	Підсумковий контроль
Змістовний модуль 1.								
Специфіка сценарної драматургії аудіовізуального твору								
1.1	Генезис сценарної драматургії аудіовізуального твору. Драматургія в роботі сценариста	8	2	2			6	
1.2	Технології створення сценарію для кінотворів та телебачення	2	2		2			
1.3	Основи драматургії в роботі сценариста	10	4		4		6	
1.4	Відображення дійсності засобами екрану	8	2		2		4	
1.5	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом	28	10	2	8	-	16	2
Змістовний модуль 2.								
Драматургічні технології створення сценарію аудіовізуального твору								
2.1	Конфлікт як сюжетно-образна концепція екранної дії.	8	4	2	2		4	
2.2	Типи драматургічних конфліктів. Колізії та перипетії. Фабула і сюжет.	9	4		4		5	

2.3	Структура сценарію. Види сценарного запису аудіовізуального твору	11	6	2	4		5	
2.4	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом	30	14	4	10	-	14	2
Змістовний модуль 3.								
Специфіка сценарної творчості на телебаченні								
3.1	Створення телевізійного сценарію: етапи, методи та стилі.	2	2	2				
3.2	Основні етапи створення телевізійного сценарію	5	2		2		3	
3.3	Творчі методи та стилі у сценарній майстерності	8	4		4		4	
3.4	Специфіка сценарію екранної дії інформаційних та інформаційно-аналітичних програм	2	2	2				
3.5	Специфіка екранної дії інформаційних програм.	5	2		2		3	
3.6	Специфіка екранної дії інформаційно-аналітичних програм.	6	2		2		4	
3.7	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом	30	14	4	10	-	14	2
Змістовний модуль 4.								
Телевізійний сценарій художньо-публіцистичних програм.								
Розмовний формат								
4.1.	Особливості роботи над сценарієм художньо-публіцистичних програм	2	2	2				
4.2	Сценарій нарис-портрету та подорожнього нарис.	9	4		4		5	
4.3	Сценарій документального фільму: методика створення	4	4		4			
4.4	Сценарна розробка розмовних форматів на телебаченні	9	2	2			7	
4.5	Сценарій пізнавально-розважальної програми: методика створення	4	4		4			
4.6	Сценарій ток-шоу: методика створення	2	2		2			
4.7	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом	32	18	4	14		12	2
	Усього	120	56	14	42	-	56	8

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

СПЕЦИФІКА СЦЕНАРНОЇ ДРАМАТУРГІЇ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ

Тема 1.1. Генезис сценарної драматургії аудіовізуального твору. Драматургія в роботі сценариста (2 год.).

Зміст та завдання курсу, основні поняття. Витоки драматургії кінотвору. Особливості мови екрану та сценарного запису екранної дії. Розвиток технології створення сценарію для кінотворів. Становлення телебачення. Сценарій, телевізійний сценарій: значення та походження термінів. Розвиток форматно-жанрової природи телепрограм та відповідного сценарного запису.

Основи драматургії в роботі сценариста. Ідейно-тематична основа аудіовізуальної дії як основний елемент драматургічного аналізу. Поняття теми, проблеми, ідеї твору. Ідея як форма мислення сценариста і режисера. Тема як предмет та суть будь-якого міркування або викладу, що утворюють основу дії аудіовізуального твору. Проблема як основне питання аудіовізуального твору, що потребує розв'язання.

Драматургія - найважливіший компонент технології створення аудіовізуального твору. Особлива значимість цього компонента полягає в тому, що саме тут починається зародження проєкту аудіовізуального твору, а його побудова відбувається за законами задуму (ідеального проєктування).

Відображення дійсності засобами екрану. Зображення на екрані як відображення певного творчого задуму автора та відповідних образів об'єкта, явища чи певної події. Екранне мистецтво - складний багатокомпонентне явище, яке послуговується величезним арсеналом зображальновиражальних засобів та прийомів. Створення образу дійсності: персонажі, узагальнений образ як фундамент ідеї-задуму. Специфіка телебачення - можливість документально точно створювати різні образи реальності, послуговуючись технічними засобами.

Практичне заняття 1. Технології створення сценарію для кінотворів та телебачення (2 год.)

Практичне заняття 2-3. Основи драматургії в роботі сценариста (4 год.)

Практичне заняття 4. Відображення дійсності засобами екрану (2 год.)

Змістовий модуль 2.

ДРАМАТУРГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ СЦЕНАРІЮ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ

Тема 2.1. Конфлікт як сюжетно-образна концепція екранної дії (2 год.).

Поняття конфлікту. Важливість визначення режисером теми, проблеми, ідеї майбутнього заходу для логічної реалізації проєкту. Режисерський аналіз сценарію та визначення головного конфлікту, його складових елементів (змісту конфлікту,

конфліктуючих сторін, розташування сил конфлікту, предмет конфлікту, характер конфлікту). Архітектоніка аудіовізуального твору – побудова основних елементів (монтажних фраз, епізодів) і окремих частин сценарію у визначеній системі і послідовності. Архітектоніка як загальний зміст епізодів і блоків та монтажна організація матеріалу. Композиція аудіовізуального твору: розглядання конструктивних основ твору, співвідношення між головними і другорядними елементами сценарію, підсумок функціонального значення окремих частин і елементів. Композиційна побудова твору, закони композиції. Подія як зміна характеру екранної дії. Визначення та класифікація подій у аудіовізуальному творі. Значення образного розуміння ідеї та надзавдання у формуванні режисерського задуму.

Типи драматургічних конфліктів. Колізії та перипетії. Фабула і сюжет. Сюжет - динамічна сторона художньої форми, він передбачає рух, розвиток, зміна. Основа руху - суперечність, що є двигуном розвитку. Двигун сюжету - це конфлікт - художньо значуще протиріччя. Конфлікт - одна з тих категорій, які як би пронизують всю структуру аудіовізуального твору. Рівні конфлікту. Матеріал сценарію - первинна реальність - так конфлікт переходить з самого життя в область тематики, проблематики, пафосу. це конфлікт на змістовному рівні Застосування терміну «колізія». Змістовний конфлікт у протистоянні персонажів і в русі сюжету Види конфліктів. Найпростіший - це конфлікт між окремими персонажами і групами персонажів. Більш складний вид конфлікту - це протистояння героя і укладу життя, особистості і середовища (соціальної, побутової, культурної тощо). Третій вид конфлікту - це конфлікт внутрішній, психологічний, коли герой не в ладу з самим собою, коли він несе в самому собі ті чи інші суперечності, укладає в собі іноді несумісні початку.

Тема 2.2. Структура та етапи написання сценарію. Види сценарного запису аудіовізуального твору (2 год.).

Формування задуму. Ключову роль у створенні сценарію відіграє сюжет або історія. Створення творчої заявки на сценарій (сценарної заявки). Творча заявка на сценарій — це коротеньке, викладення загального сценарного задуму драматурга, стислий переказ змісту майбутнього сценарію, найголовніших подій та позицій сценарного плану. Творча заявка в оповідній формі. Творчий задум автора невизначений, не має остаточного розв'язання і буде уточнюватись під час роботи над сценарієм.

Розробка сценарного плану. Пункти сценарного плану екранного твору. 1. Тема сценарію. 2. Ідея сценарію. 3. Основні епізоди сценарію. 4. Теми епізодів сценарію. 5. Композиція сценарію. 6. Основні місця дії сценарію. 7. Дійові особи сценарію. 8. Конфлікт сценарію. 9. Жанр сценарію. 10. Художній образ (сценарний хід) сценарію. 11. Засоби втілення задуму сценарію. 12. Єдина дія сценарію. 13. Графік монтажу епізодів сценарію. 14. Назва сценарію. 15. Прив'язка до конкретної аудиторії (цільова аудиторія).

Практичне заняття 5. Конфлікт як сюжетно-образна концепція екранної дії (2 год.)

Практичне заняття 6-7. Типи драматургічних конфліктів. Колізії та перипетії. Фабула і сюжет. (4 год.)

Практичне заняття 8-9. Структура та етапи написання сценарію. Види сценарного запису аудіовізуального твору. (4 год.)

Змістовний модуль 3. СПЕЦИФІКА СЦЕНАРНОЇ ТВОРЧОСТІ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ

Тема 3.1. Створення телевізійного сценарію : етапи, методи та стилі. (2 год.)

Етапів роботи над сценарієм: 1) формування задуму; 2) розробка сценарного плану; 3) створення заявки на сценарій; 4) розробка чернетки сценарію; 5) розробка чистового варіанту сценарію.

Опис короткого викладу сюжету - синопсис. 1. основний задум ідеї; 2. головні герої; Літературний сценарій для програм, які вимагають складного монтажу: структура програми, сюжет, композиція та можливі засоби художньої виразності.

Творчі методи та стилі у сценарній майстерності телепрограм. Стиль як своєрідність змісту та форми сценарного твору телебачення. Контраст жанрів та стилів, документального та ігрового елементів. Компоновка мозаїки тем, сюжетів, форм, стилів, інтонацій.

Специфіка образного бачення сценариста. Художній образ у драматургії екранного твору як засіб творчого мовлення митця.

Образ-епіграф (статичний образ, його особливості: прямолінійність і спрощеність подій та процесів, що відбуваються на сценічному майданчику; Переміщення точку зору митця на предмет зображення, на те чи інше явище дійсності, прояснює й акцентує його суттєве навантаження; музика, яка створює образ - епіграф.

Образ-алегорія (статичний образ; вирішується на контраст- ному порівнянні справжнього, реального з вигаданим, тобто з тим, що видається за реальність; музичний образ, який надає постійну оцінку подіям, прямо розкриває їх зміст).

Образ-символ (рухливий образ; в ідейно-художньому плані він багатший за попередні образи;

Образ-асоціація - асоціації народжуються від багатопланових порівнянь, розрізнених явищ, на перший погляд, навіть не пов'язаних одне з одним).

Образи у сценарному тексті а) тропи - іномовлень, таких як метафора (перенос значення одного слова на інше); б) порівняння, метонімії - замін одного слова іншим; в) синекдоха - позначень цілого частиною та навпаки; г) гіпербола - перебільшення; д) літота— зменшення.

Мислення деталями. Деталь - окрема подробиця загальної картини - пейзажу, інтер'єру, характеру, життєвої ситуації тощо.

Практичне заняття 10. Основні етапи створення телевізійного сценарію (2 год.)

Практичне заняття 11-12. Творчі методи та стилі у сценарній майстерності телепрограм (4 год.)

Тема 3.2. Специфіка сценарію екранної дії інформаційних та інформаційно-аналітичних програм (2 год).

Сценарії інформаційних програм - цікавість до єдиного факту, конкретної події. Метод конкретизації.. Інформація повинна відповідати на питання: що? де? коли? Еклектика змісту та чітка структура композиції. Добирання засобів виразності для програми новин, значення особливостей формату.

Інститут редактора на телебаченні як ключової фігури створення і випуску програми. Функції випускаючого редактора інформаційної програми на телебаченні. Функції шеф-редактора на телебаченні.

Специфіка екранної дії інформаційно-аналітичних програм. Об'єкт сценарію аналітичної програми— група причинно-пов'язаних фактів, актуальних явищ, тенденції в житті суспільства, а метод - дослідження, аналіз, трактування, авторська оцінка цих явищ, фак-тів та тенденцій. Відповідає на питання: як? чому? з якою метою?

Метод розслідування : ступень використання в різних жанрах : проблемний сюжет, проблемний репортаж, інтерв'ю, розслідування. Місце факта, аргумента, гіпотези та пошук причинно наслідкових зв'язків, героїв, експертів.

Планування засобів виразності у форматному інформаційно-аналітичному аудіовізуальному творі.

Практичне заняття 13. Специфіка сценарію екранної дії інформаційних програм. (2 год.)

Практичне заняття 14. Специфіка екранної дії інформаційно-аналітичних програм. (2 год.)

Змістовий модуль 4.

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ СЦЕНАРІЙ ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ПРОГРАМ. РОЗМОВНИЙ ФОРМАТ

Тема 4.1. Особливості роботи над сценарієм художньо-публіцистичних програм (2 год).

Специфіка роботи над сценарієм нарис-портрета. Етапи роботи. Пошук героя. Основні вимоги: яскрава особистість із цікавою долею, драматичною сюжетною лінією життя, уміння героя ці-каво висловлювати свої думки, зовнішня привабливість героя. *Розробка композиції.* Пошук драматургії у реальному житті героя. Бесіда з героєм. Інтерв'ю. Проведення інтерв'ю. Врахування психологічних технік роботи з героєм.

Пошук конфлікту. Конфлікт (зовнішній та внутрішній). Визначення конфлікту та побудова гармонійної драматургії екранного твору.

Репортажна природа подорожного нарису. Специфіка написання сценарію як вектора руху екранної дії. Чіткість задуму та дотримання тематики. Харизматичність ведучого, імпровізація як заготовка.

Сценарій документального фільму: методика створення. Пошук інформації великого обсягу. Актуальність проблеми і цікавість цільової аудиторії.

Визначення задуму, теми, основного конфлікту. Ступень узагальнення. Основний сценарний хід та визначення засобів виразності. Робота з документами. Стиль реконструкції. Місце автора в кадрі і за кадром. Явище та герой. Літературний сценарій та синопсис.

Практичне заняття 15-16. Сценарій нарису-портрету та подорожного нарису. (4 год.)

Практичне заняття 17-18. Сценарій документального фільму: методика створення. (4 год.)

Тема 4.2. Сценарна розробка розмовних форматів на телебаченні (2 год).

Сценарій пізнавально-розважальної програми: методика створення. Робота з інформацією для створення сценарію. Пошук сюжетно-образної концепції екранної дії. Пошук засобів виразності, персонажів – образів. Стиль інфотейнмент, наповнення інформацією, імітація імпровізаційного характеру поведінки ведучих. Еклектика природи екранної подачі матеріалу в чіткій структурі формату. Швидкий темпо-ритм, ефект неочікуванності.

Сценарій ток-шоу: методика створення. Ток-шоу як жанр і яскраве телевізійне видовище. Походження терміна. Телеміст, теледебати, бесіда, дискусія.

Специфіка роботи над сценарієм ток-шоу. Обов'язкові елементи сценарію. Ведучий. Ток-шоу поєднує риси інтерв'ю, дискусії, гри, а також концентрується навколо особистості ведучого. Ток-шоу - це максимально персоніфікована сценарна форма. Формат «питання — відповідь». Герої та глядачі. Схему сценарію ток-шоу. Заставка програми (у цьому елементі закладений сценарний хід та назва програми).

Вступ ведучого, який налаштовує глядачів (слухачів) на проблему (тему) програми. Декілька слів про аргументацію доцільності розгляду проблеми саме тут і саме зараз. Знайомство з гостями програми. Історії гостей програми. Думка експертів щодо проблеми (теми) програми. Дискутування щодо проблеми (теми) програми із залученням глядачів. Заключні слова ведучого. Висновок програми.

Практичне заняття 19-20. Сценарій пізнавально-розважальної програми: методика створення. (4 год.)

Практичне заняття 21. Сценарій ток-шоу: методика створення. (2 год.)

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Сценарна майстерність»

оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість балів	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	4	4	5	5	5	5	7	7
Робота на практичному занятті	10	4	40	5	50	5	50	7	70
Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	3	15	4	20	3	15
Модульна контрольна робота	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			85		97		102		119
Максимальна кількість балів:		403							
Розрахунок коефіцієнта: $403 : 100 = 4$ Студент набрав 385 балів $385 : 4 = 96$ балів (A)									

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю). Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних та практичних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на практичних заняттях здійснюється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовний модуль 1.

Специфіка сценарної драматургії аудіовізуального твору (16 год.)

Тема 1-3. Генезис сценарної драматургії аудіовізуального твору

1.1. Записати тези лекційних матеріалів. Розширити фабулу до сюжету на основі шести слів (обрати 1 варіант). 6 год. – 5 балів.

«Ви помилилися номером», - відповів знайомий голос.

- Пасажири, зараз з вами говорить не капітан.
- Продаю парашут: ніколи не відкривався, злегка заплямований.
- Це наша золоте весілля. Столик на одного.
- Мандрівник ще подавав сигнали. Земля - ні.
- Я приніс додому троянди. Ключі не підійшли.
- На розбитому вітровому склі було написано «молодята».
- Наша спальня. Два голоси. Я стукаю.

- Вибач, солдат, ми продаємо черевики парами.
- 1.2. Зробити драматургічний аналіз відеопродукту «Мій путівник». <https://www.youtube.com/watch?v=NQ18BiG7dLo> 6 год. – 5 балів.
- 1.3. Описати місце автора. 4 год. – 5 балів.

Змістовий модуль 2.

Драматургічні технології створення сценарію аудіовізуального твору (14 год.)

- 2.1. Обрати відеоконтент. Визначити помилки в загальному відеоконтенті. 4 год. – 5 балів.
- 2.2. Прописати 1-2 сценарні кадри для увиразнення драматургії сюжету. 5 год. – 5 балів.
- 2.3. Створити композицію сюжетного допису в інстаграм, приділити увагу деталям. «Життєвий сценарій. Враження/думки». 5 год. – 5 балів.

Змістовний модуль 3.

Специфіка сценарної творчості на телебаченні (14 год.)

- 3.1. Визначити актуальну тему тематичного відеосюжету або студійної програми на основі жанру «дайджест, виступ в кадрі». 3 год. – 5 балів.
- 3.2. Написати творчу заявку та синопсис. 4 год. – 5 балів.
- 3.3. Розглянути специфіку екранної дії інформаційно-аналітичних програм. 3 год. – 5 балів.
- 3.4. Створити сценарну заявку інформаційної або інформаційно-аналітичної програми за темою «Волонтерство під час війни» - 4 год. – 5 балів.

Змістовий модуль 4

Телевізійний сценарій художньо-публіцистичних програм. Розмовний формат (12 год.)

- 4.1. Визначити цікаве явище в сучасному світі. Написати сценарну заявку, драматургічну експлікацію та сценарний план телепрограми у форматі «нарис-портрет». - 5 год. – 5 балів.
- 4.2. Зробити драматургічний аналіз відеопродукту «Мій путівник». <https://www.youtube.com/watch?v=NQ18BiG7dLo> - 4 год. – 5 балів.
- 4.3. Описати місце автора. - 3 год. – 5 балів.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи.

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального практичного матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення особистої думки, що до

самостійно обраного матеріалу;

- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за 1 (одне) виконане завдання – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Виконання завдань модульної контрольної роботи оцінюється у **25 балів** максимально.

Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 4, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Модульна контрольна робота 1.

Визначити фабулу, сюжет-схему, тему, ідею, образи та вузли драматургічної композиції «Про любов». Описати значення музики та кадрювання для виконання драматургічних завдань

<https://www.facebook.com/watch/?ref=saved&v=379432335987767>

Модульна контрольна робота 2.

Прочитати оповідання Ернеста Гемінгуея «Кішка на дощі» -

<https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=8199>

Визначити образи-персонажі та інші образи.

Визначити частини драматургічних вузлів, в яких проявлений конфлікт – зав'язка – кульмінація – розв'язка.

Придумати власний пребіг подій після зав'язки і викласти у вигляді літературного сценарію екранної дії.

Модульна контрольна робота 3.

Здійснити драматургічний аналіз та написати сценарний план авторської телепрограми Євгена Стасіневича «Букоголики».

Визначити специфіку екранної дії студійної програми -

<https://tv.suspilne.media/programs/bukogoliky>

Модульна контрольна робота 4.

Обрати тему та одну з форм ток-шоу.

Створити алгоритм сценарної дії, визначити сценарний хід, створити сценарний план та референти в студії.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: *залік*

Критерії оцінювання:

Залік виставляється викладачем за загальним показником суми балів зароблених студентом протягом семестру поділеної на коефіцієнт – **4**.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90 балів	Відмінно – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сценарна майстерність»

Разом: 120 год., лекції – 14 год., практичні – 42 год., сам. робота – 56 год., мк – 8 год., залік

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV				
Назва модуля	Специфіка сценарної драматургії аудіовізуального твору			Драматургічні технології створення сценарію аудіовізуального твору			Специфіка сценарної творчості на телебаченні				Телевізійний сценарій художньо-публіцистичних програм. Розмовний формат				
Кількість балів за модуль	85 б.			97 б.			102 б.				119 б.				
Лекції	відвідування – 1 б.			відвідування – 2 б.			відвідування – 2 б.				відвідування – 2 б.				
Теми лекцій	Генезис сценарної драматургії аудіовізуального твору. Драматургія в роботі сценариста. - 1 б.			Конфлікт як сюжетно-образна концепція екранної дії. - 1 б.		Структура сценарію. Види сценарного запису аудіовізуального твору - 1 б.		Створення телевізійного сценарію: етапи, методи та стилі. - 1 б.		Специфіка сценарію екранної дії інформаційних та інформаційно-аналітичних програм. - 1 б.		Особливості роботи над сценарієм художньо-публіцистичних програм. - 1 б.		Сценарна розробка розмовних форматів на телебаченні. - 1 б.	
Теми практичних занять	Технології створення сценарію для кінотворів та телебачення 11б	Основи драматургії в роботі сценариста 22б	Відображення дійсності засобами екрану 11 б	Конфлікт як сюжетно-образна концепція екранної дії 11 б	Типи драматургічних конфліктів. Колізії та перипетії. Фабула і сюжет 22 б.	Структура сценарію. Види сценарного запису аудіовізуального твору. - 11 б	Основні етапи створення телевізійного сценарію. - 11б	Творчі методи та стилі у сценарній майстерності. - 22 б	Специфіка екранної дії інформаційних програм. - 11 б	Специфіка екранної дії інформаційно-аналітичних програм. - 11 б.	Сценарій нарису - портрету та подорожнього нарису. -22 б	Сценарій документального фільму: методика створення. - 22 б.	Сценарій пізнавально-розважальної програми: методи створення. - 22 б	Сценарій ток-шоу: методика створення. 11б.	
Самостійна робота	3x5=15 б.			5x3=15 б.			5x4=20 б.				5x3=15 б.				

Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.	Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	Модульна контрольна робота 3 – 25 б.	Модульна контрольна робота 4 – 25 б.
Підсумковий контроль	Залік			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Аристотель. Поетика. Харків : Фоліо, 2018. 154 с.
2. Курінна Г.В. Сценарна майстерність на телебаченні. Драматургія. Харків: ХДАК, 2013. 189 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/kurinna-g.-v.-2013-sczenarna-majsternist-na-telebachenni.-teledramaturgiya.pdf>
3. Маккі Р. Оповідь. Субстанція, структура, стиль та принципи письмової екранізації. Київ : АРК. ЮЕЙ, 2021. 520 с.
4. Маккі Р., Джерас Т. Сторіноміка: маркетинг у пострекламну епоху. Харків : Vivat, 2019. 456 с.

Додаткові

5. Вірченко Т. І. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010-х років: дискурс, еволюція, типологія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2012. 336 с.
6. Грубич К., Гичка А. Драматичний конфлікт: дія-протидія. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво. 2020. Вип. 3 (1). С. 20–28.
7. Десятник Г.О. Від задуму до екрана : тексти лекцій [наук. ред. проф. Горевалов С.І.]. Київ : КНУ, 2015. 226 с. URL: <http://ktm.journ.knu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Vid-zadumu-do-ekrana-odyn-interval-2.pdf>
8. Житницький, А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посіб. / А. З. Житницький. Харків : ХДАК, 2004. 128 с.
9. Карабанов, М. М. Українське телебачення : роки, події, звершення. Київ : ДП «Ди- рекція ФВД», 2008. 400 с.
10. Крисанова Т.А. Актуалізація негативних емоцій в англomовному кінодискурсі: когнітивно-комунікативний і семіотичний аспекти. Дис. ... докт. філол. наук: 10.02.04. Харків. 2020. 514 с.
11. Кукуруза, Н. В. Майстерність ведучого : навч. посіб. / Н. В. Кукуруза. Івано-Франківськ : «Лілея - НВ», 2010. 176 с.
12. Курінна, Г. В. Концепт конструкції кіносценарію в контексті американської сценарної школи. *Вісник Харк. держ. акад. дизайну і мистец.* : зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. Харків : ХДАДМ, 2011. Вип. 3. С. 180–183.
13. Курінна, Г. В. Сценарій у сучасному екранному мистецтві : проблеми термінології. *Культура України* : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. - Харків, 2010. Вип. 32. С. 231-238.
14. Курінна, Г. В. Концепт конструкції кіносценарію в контексті американської сценарної школи / Г. В. Курінна / *Вісник Харк. держ. акад. дизайну і мистец.* : зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. Харків : ХДАДМ, 2011. Вип. 3. С. 180–183.
15. Роздобудько І. Структура кіносценарію. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенко-Карого. Київ : Київськ. нац. ун-ет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенко-Карого, 2020. № 26. С. 114 – 121.

16. Снайдер Б. Врятуйте Кицьку! Як блискавично писати блискучі тести. Харків : Віват, 2021. 240 с..
17. Чаплінська Ю. Фільманаліз у роботі психолога : практичний посібник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 96 с
18. Черненко О. В. Інтраперсональний конфлікт у сучасному художньому та кінодискурсі: семіотичний аспект / Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського, 2023. Том 34 (73). № 1 Ч. 1. - Серія: Філологія. Журналістика. С.198-207. URL: http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/1_2023/part_1/32.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Професія сценарист – URL: <https://moyaosvita.com.ua/osvita-2/profesiya-scenarist-xto-takijscenarist/>
2. Сценарна майстерня – URL: <http://screenplay.com.ua/blog/?id=582>
3. Академія Української Преси – URL: <http://www.aup.com.ua/>
4. ДетекторМедіа – URL: <http://detector.media/>
5. Зніми кіно – URL : <http://snimikino.com> Зніми фільм! Все про кіновиробництво – URL : <http://snimifilm.com>
6. Телекритика – URL:<http://www.telekritika.ua>
7. Національна Рада України з питань телебачення і радіомовлення – URL: https://www.nrada.gov.ua/claim_cat/tehnichni-problemy-yakist-sygnalu/
8. Радіо Свобода – URL: <https://radiosvoboda.org>
9. Офіційний сайт ICTV – URL: <https://ictv.ua>
10. Офіційний сайт UA: Перший – URL: <https://tv.suspilne.media/>
11. Офіційний сайт UA: Культура – URL: <https://culture.suspilne.media/>